

MODUŁ VI

JAK PRZYGOTOWAĆ SIĘ DO CYFROWEJ ZMIANY?

Magdalena Kubalka-Pluta

1

Każda technologia, ale też kultura, idea, człowiek, aby móc ujawnić pełnię swoich możliwości musi trafić do odpowiednio przygotowanego środowiska. Problem polega na tym, że rozwój technologii zawsze wyprzedza rozwój kulturowy i społeczny.¹

Zjawisko opisane w cytacie jest szczególnie łatwe do zaobserwowania w polskiej szkole (choć pewnie też i w szkołach na całym świecie). To środowisko, o którym tutaj mowa to nic innego jak infrastruktura szkoły w zakresie nowych technologii. Infrastruktura, która pozwoli zarówno nauczycielowi, jak i uczniowi ujawnić swoje możliwości. Dlatego zasadne wydaje się rozpoczęcie drogi do cyfrowej szkoły od przygotowania owej infrastruktury – „środowiska”, w którym wszyscy współuczestniczący w procesie edukacji będą pracować z wykorzystaniem nowych technologii.

Cyfrowa Szkoła to pojęcie wprowadzone rządowym programem rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych. *Cyfrowa Szkoła* to miejsce, gdzie uczniowie i nauczyciele stosują TIK w procesie uczenia się i nauczania. Przede wszystkim *Cyfrowa Szkoła* to tak naprawdę miejsce, w którym uczeń zdobywa wiedzę i umiejętności oraz zostaje przygotowany do funkcjonowania w społeczeństwie, również informacyjnym, ze wsparciem TIK.

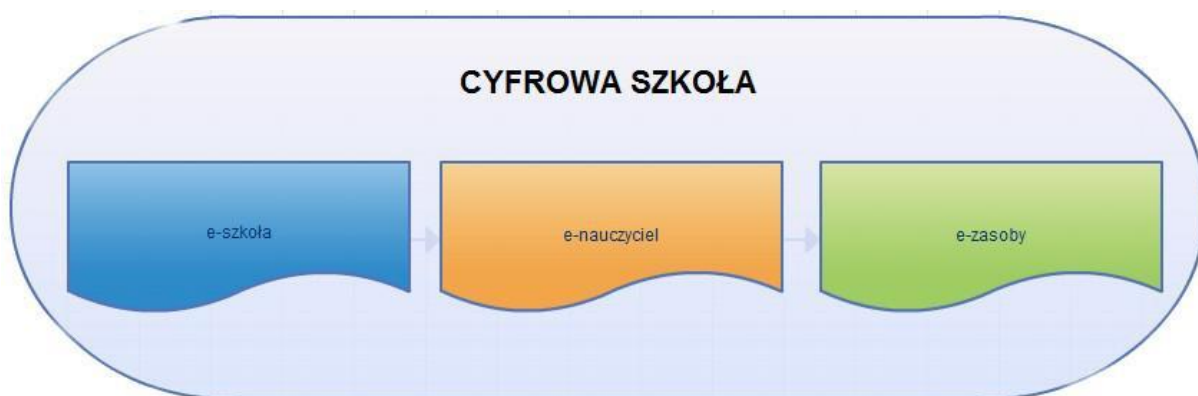
Stąd najważniejsze pytanie niniejszego tekstu: **Jak zacząć cyfryzację szkoły?**

Podsumowując wcześniejsze moduły kursu *Aktywnej edukacji*, zarówno dla koordynatorów szkolnych, jak i koordynatorów przedmiotowych, łatwo dojść wniosku, że w pierwszej

¹ Fragment przedmowy prof. Janusza Morbitzera do materiałów z Sympozjum CZŁOWIEK – MEDIA – EDUKACJA, które odbyło się w 2013 roku w Krakowie.

Źródło: http://www.ktime.up.krakow.pl/symp2013/referaty_2013_10/0przedmowa.pdf

kolejności należy zadbać o stworzenie „środowiska”, czyli infrastruktury sprzętowo-sieciowej w szkole, by móc lepiej prowadzić zajęcia lekcyjne. Wiemy także, że jednocześnie należy zadbać o zasoby w postaci materiałów dydaktycznych oraz o rozwój umiejętności nauczycieli. Nieprzypadkowo przecież program *Cyfrowa Szkoła* zakładał uzupełnianie się elementów takich jak e-szkoła, e-nauczyciel i e-zasoby.

schemat nr 1

I. E-szkoła, czyli Infrastruktura sprzętowo-sieciowa

Internet jest podstawowym medium w podejmowanie wyzwań, jakie stoją przed współczesną szkołą. Współczesną – jeszcze nie nowoczesną. Dlatego tak ważne jest, by działania szkoły zmierzające do unowocześnienia dydaktyki skierowane były właśnie na rozbudowę, modernizację, a czasami wręcz utworzenie od podstaw odpowiedniej, spełniającej oczekiwania i wymagania nauczycieli i uczniów infrastruktury sieciowej.

Szybkie, szerokopasmowe łącze internetowe, zapewniające swobodny dostęp do sieci w każdym miejscu w szkole będzie na pewno warunkiem powodzenia dalszych działań.

Dzięki rozbudowanej sieci łatwiej będzie dostosować narzędzia, jakimi będą się posługiwać nauczyciele na swoich lekcjach. W zależności od potrzeb i preferencji mogą to być tablety, laptopy, komputery stacjonarne oraz urządzenia peryferyjne, jak tablice interaktywne.

Szerzej o sieci i zarządzaniu sprzętem w szkole była mowa w module III i IV w kursie dla koordynatorów szkolnych. Koordynatorzy szkolni, na podstawie choćby przeprowadzonej wcześniej analizy SWOT, wspólnie z dyrekcją będą prawdopodobnie pracować nad

wykształceniem takiej strategii rozwoju szkoły, by wypełniać luki sprzętowo-sieciowe w szkole.

Jak pozyskiwać sprzęt?

Od razu nasuwa się jednak pytanie: Skąd szkoła ma znaleźć środki na to, by stać się e-szkołą? To dobre pytanie i warto się nad nim zastanowić, mając jednak świadomość, że do wprowadzenia naprawdę wielkich zmian wystarczą często wcale niewielkie środki. Można wskazać kilka możliwych dróg:

- Korzystanie z dostępnych programów rządowych czy prowadzonych przez samorządy. W perspektywie unijnej na lata 2014-2020 są zaplanowane istotne środki na finansowanie zakupu sprzętu dla szkół. Jeszcze nie wiadomo, w jaki sposób będą one przyznawane i kto je będzie rozdzielał, jednak warto trzymać rękę na pulsie, aby na pewno nie przegapić tej szansy.
- Współpraca z Radą Rodziców. W wielu szkołach Rady Rodziców prężnie działają i gromadzą spore środki. Warto określić racjonalnie sposób ich wydatkowania i przekonać rodziców o słuszności obranego kierunku działań z TIK.
- Umowy sponsoringowe i umowy ze stowarzyszeniami czy fundacjami dają szansę na zdobycie sprzętu lub środków na jego zakup. Choć może to być skomplikowane od strony formalno-prawnej, warto sprawdzić, jakie są możliwości.
- Przy wykorzystaniu środków własnych szkoły, można sporo zaoszczędzić, kupując sprzęt poleasingowy. Zwykle są to komputery renomowanych marek w wersjach biznesowych o dobrych parametrach. Za niewielkie pieniądze można zorganizować całkiem przyzwoitą pracownię komputerową bądź wyposażyć pokój nauczycielki w dodatkowe stanowiska.

Przykładowe firmy:

- <http://www.euroschola.eu>
- http://www.taniekomputery.com.pl/komputery_poleasingowe.html

Trzeba też pamiętać, że możliwości posiadanego sprzętu można zwiększyć, mądrze go modernizując i stosując dopasowane do jego parametrów oprogramowanie. Słabszym maszynom, które już np. nie sprawdzają się w pracowni komputerowej, można dać drugie życie w szkolnej bibliotece, w kącikach komputerowych w klasach czy nawet w odpowiednio zabezpieczonej „kawiarence internetowej” na szkolnym korytarzu. Więcej na ten temat

można przeczytać w artykule mojego autorstwa, który ukazał się w materiałach na konferencję programu *Aktywna edukacja*, która odbyła się w marcu 2014 [[pobierz plik](#)].

II. E- zasoby, czyli e-podręczniki oraz e-narzędzia w e-szkole

Jednym z elementów uzupełniającym rządowy program *Cyfrowa Szkoła* jest komponent o nazwie e-podręcznik. Oczywiście jest, że sprzęt z dostępem do internetu, w ręku nauczyciela czy ucznia nie czyni go od razu narzędziem dydaktycznym. W związku z tym sam fakt jego posiadania nie poprawi w żaden sposób jakości kształcenia. Potrzebne są zasoby edukacyjne, które „ożywią” wiedzę i umiejętności nabywane podczas procesu nauczania.

Niezwykle ważna staje się tu umiejętność doboru (wybrania) narzędzia TIK do potrzeb zaplanowanych na lekcję działań edukacyjnych. Trzeba pamiętać, by odpowiednio zadbać o jakość oferowanych zasobów oraz o bezpieczeństwo danych związanych z ocenianiem i publikacjami materiałów. Duży zasób takich materiałów można znaleźć w samouczkach przygotowanych przez CEO na stronie projektu, czy też w bazie dobrych praktyk.

Warto w szkole stworzyć dostęp do takiej bazy dydaktycznej (sprawdzonej, polecanej), żeby zawsze była „pod ręką”. Nauczyciele danej placówki mogliby mieć własne miejsce „w chmurze”, gdzie gromadzone byłyby wypróbowane narzędzia przeznaczone na poszczególne przedmioty. W tym celu można np. stworzyć na Dokumentach Google dostępną dla nauczycieli bazę linków z komentarzami.

Do najczęściej polecanych źródeł wiedzy i materiałów w Internecie można zaliczyć serwisy:

- <http://www.scholaris.pl>
- <http://www.superbelfrzy.edu.pl>
- <http://www.epodreczniki.pl>
- <http://www.edukacjaprzyszlosci.pl>

Budując szkolną bazę narzędzi warto też pamiętać o możliwościach, jakie daje wykorzystanie platform e-learningowych. Włączenie metod e-learningu w proces edukacyjny jest z jednej strony bardzo praktyczne (choćby biorąc pod uwagę potrzebę indywidualizacji procesu nauczania), a z drugiej strony automatycznie narzucający stosowanie TIK.

Wykorzystanie platform e-learningowych (choćby takich jak Moodle) pozwala nauczycielowi zachować pewną strukturę zamkniętą, do której jest przyzwyczajony i jest jego naturalnym środowiskiem – tzw. wirtualnej klasy. Platforma e-learningowa pozwala uporządkować w łatwy sposób pracę w chmurze oraz sposób dokumentowania przebiegu nauczania (swego rodzaju e-dziennik). Wszystko to sprawia, że wiele prac administracyjno-biurowych nauczyciela zostaje przeniesionych na narzędzia TIK, jednocześnie usprawniając i w nieco inny sposób ją organizując.

Przyjrzyjmy się wybranym możliwościom platformy e-learningowej, na przykładzie darmowej platformy Moodle (<https://moodle.org>), głównie w aspekcie e-organizacji i e-zarządzania placówką oświatową jaką jest szkoła. Jego instalacja, konfiguracja i obsługa może wymagać nieco czasu oraz niewielkiej inwestycji, jednak trud z pewnością się opłaci.

Mnogość możliwości, jakie oferuje platforma Moodle, pozwala stworzyć w placówce system pracy i obiegu dokumentów, kontroli, a także szkoleń. W połączeniu z usługami Google, e-praca dyrektora i nauczycieli oparta byłaby głównie na zadaniach polegających na tworzeniu, przechowywaniu, selekcji i udostępnianiu zasobów. Poniżej przedstawiono niektóre rozwiązania, jakie szkoła może podjąć w wirtualnej rzeczywistości – co oczywiście, przy odpowiednim zaangażowaniu i systematyczności, może udoskonalić działanie placówki. Wymienić tu należy:

1. Usprawnienie pracy

Dzięki komunikacji, jaką umożliwia Moodle, oraz nawykowi codziennego logowania się do platformy, możliwe jest skuteczne, precyzyjne i dynamiczne przekazywanie informacji np. tworząc e-Książkę Zastępstw (będącej zwykłym kursem, który w połączeniu z usługą powiadamiania sms-em udostępnianą przez Gmail, okazuje się być rozwiązaniem bardzo przydatnym i łatwym w zastosowaniu praktycznym).

Każdy, dzięki łatwości tworzenia i prostoty działania Dysku Google, w dowolnie wybranym przez siebie czasie może dokonywać zmian w dokumentach szkolnych, np. w statucie, planie zespołu przedmiotowego, systemie oceniania itp., a dyrekcja ma możliwość monitorowania przebiegu prac nad danym zadaniem czy projektem.

2. Wykorzystanie narzędzi Moodle do funkcji dziennika elektronicznego

Moodle świetnie nadaje się do rozliczania godzin tzw. karcianych. Nauczyciel dokumentuje realizację zajęć poprzez odpowiedni wpis wg szablonu – kiedy zrealizował owe godziny. Możliwość wyeksportowania tak uzyskanych danych do arkusza kalkulacyjnego, jest formą szybkiego i sprawnego rozliczenia obowiązkowych zajęć oraz pewną kontrolą realizacji obowiązku.

3. Kurs „Rady Pedagogiczne”

To sposób na łatwy i szybki przepływ informacji drogą elektroniczną. Umożliwia on otrzymanie powiadomienia o posiedzeniu RP drogą mailową oraz sms-em, udostępnia plan narady wraz z możliwością dodania punktów do porządku obrad oraz zapoznania się z dokumentami, które będą omawiane na spotkaniu. Udostępnienie protokołu z poprzedniego posiedzenia RP umożliwia zapoznanie się z jego treścią i głosowanie w sprawie jego przyjęcia bądź odrzucenia.

4. E-pokój nauczycielski

Pokój nauczycielski świeci pustkami, a duże obciążenie nauczycieli obowiązkami sprawia, że przerwa szkolna niestety nie jest chwilą czasu wolnego przeznaczonego na rozmowę. Można zatem stworzyć wirtualną przestrzeń dialogu, wymiany myśli i szybkiej informacji w postaci kursu zwanego e-pokojem nauczycielskim (jako np. forum dyskusyjne zamknięte).

5. Głosowanie

Ta funkcjonalność platformy pozwala w prosty sposób przeprowadzić krótki sondaż i statystycznie podsumować ogólnie przyjęte rozwiązanie. Jest to szczególnie ważne i znacznie usprawniające pracę w dużych gronach pedagogicznych, gdzie często trudno jest zebrać w krótkim czasie opinię na dany temat.

Przykładów wykorzystania narzędzi TIK w szkole jest bardzo wiele. Te opisane powyżej odnoszą się do samej organizacji pracy szkoły czy to z przepływu informacji między gronem a dyrekcją, czy gronem wewnątrz, a przecież pozostaje jeszcze cała przestrzeń wymiany w relacjach uczeń - nauczyciel, nauczyciel - rodzic. Tutaj świetnie nadają się do tego kwestionariusze, za pomocą których łatwo i szybko można skierować ankietę (sondaż) do

uczniów, rodziców czy nauczycieli. Pedagog, psycholog czy dyrektor, posługując się taką metodą badawczą w swojej pracy, znacznie ją usprawnia.

Nie należy zapominać o innej, niezmiernie ważnej działalności szkoły – badaniu wyników nauczania. Ustalenie wyników w stosunku do wymagań programowych oraz rozpoznawanie przyczyn osiągnięć uczniów, a także podejmowanie określonych działań pedagogicznych jest nieodzownym elementem procesu nauczania. Badaniami obejmuje się uczniów poszczególnych klas, a wyniki egzaminów i sprawdzianów zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych umieszczać można w zasobach odpowiednich kursów wraz z odpowiednią analizą. W ten sposób każdy ma dostęp do wszystkich rezultatów ze swojego przedmiotu, wychowawca – swojej klasy, a dyrekcja w jednym miejscu wszystkie analizy i wyniki. Wszystko to skutecznie przyczynia się do szybkiego przepływu informacji.

Nie sposób przecenić efekty tych zastosowań - znaczne skrócenie czasu spotkań Rad Pedagogicznych czy zespołów przedmiotowych, a przede wszystkim poprawa ich zawartości merytorycznej. Stosowanie nowoczesnych narzędzi TIK musi usprawniać i ułatwiać pracę oraz skracać czas poświęcany na przygotowanie i uczestniczenie w spotkaniach czy szkoleniach.

III. E-nauczyciel, czyli doskonalenie nauczycieli

Nauczyciel to zawód, który podlega mechanizmom ustawicznego kształcenia i rozwoju. Zapewne większość z nauczycieli poświęca wiele czasu na własny rozwój. Jednak nieformalne i sporadyczne formy doskonalenia nauczycieli powinny stanowić uzupełnienie rozwiązań systemowych.

Technologia zmienia także status nauczyciela w szkole. Nie jest on już jednym ze źródeł wiedzy (poza podręcznikami), ale poprzez wykorzystanie odpowiednich narzędzi TIK staje się partnerem ucznia w zdobywaniu wiedzy.

Nauczyciel może (powinien) postrzegać (wykorzystywać) TIK w trzech sferach:

- dydaktycznej,
- do pracy własnej,
- do samorozwoju.

W jakim stopniu jest on wykorzystywany może ocenić każdy sam np. dokonując samooceny spełnienia standardów przygotowania w zakresie TIK. Formularz taki jest do pobrania i wykorzystania pod adresem: <http://mrostkow.oeiizk.waw.pl/standardy-kazdynauczyciel.xls>

Formularz ten uzupełnia autoewaluację dokonaną przy pomocy arkusza samooceny, który dołączyliśmy do pierwszego modułu kursu.

W *Cyfrowej Szkole* plan doskonalenia nauczycieli powinien uwzględniać potrzeby nauczycieli oraz kierunki rozwoju szkoły, a także priorytety państwa w zakresie rozwoju edukacji. Oczywiście nie może w nim zabraknąć TIK. Wspólnym celem dyrektora szkoły i nauczycieli powinno być doskonalenie ich umiejętności.

W zależności od potrzeb grona pedagogicznego, umiejętności i stopnia zaawansowania, należy rozważyć kierunek szkoleń – czy będzie to forma warsztatowa (już z konkretnymi narzędziami) czy być może forma e-learningowa.

Na rynku jest wiele szkoleń oferujących podnoszenie kwalifikacji nauczycieli w tym zakresie. Warto przy planowaniu doskonalenia porozmawiać na forum własnej szkoły o innych formach doskonalenia zawodowego, takich jak sieci współpracy.

Zupełnie niedawno zostały nieco zmodernizowane zasady istniejące od 2003 roku „Standardy przygotowania nauczycieli w zakresie technologii informacyjnej i informatyki”. To, co uwzględniono w awansie zawodowym nauczycieli, wymagało modernizacji przede wszystkim przez pojawienie się nowych rozwiązań technologicznych, które z powodzeniem mogą być wykorzystywane w edukacji (tablety, tablice interaktywne, systemy testów, urządzenia mobilne, wizualizery, nowe środowiska kształcenia, platformy edukacyjne, a także portale społecznościowe i technologia Web 2.0). Przy wdrożeniu wszystkich możliwych bądź części dostępnych rozwiązań, zmian wymaga także metodyka nauczania.

W związku z powyższym warto zainteresować się standardami opracowanymi dla wszystkich nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnej, czyli kompetencjami

i umiejętnościami nauczycieli oraz kierunkami ich rozwoju w zakresie nowych technologii i jej wykorzystania w kształtowaniu osiągnięć i postaw uczniów.

Standardy takie są określone w certyfikacji **ECDL E-nauczyciel**. Potwierdzają one posiadanie przez nauczycieli dydaktycznych umiejętności komputerowych. Mogą stanowić także bazę dla opracowania planów doskonalenia oraz samokształcenia nauczycieli.

Standardy e-nauczyciela opisuje pięć obszarów wymagań na poziomie podstawowym, stanowiącym bazę dla certyfikatu **e-nauczyciel**, i rozszerzonym, stanowiącym bazę dla certyfikatu **e-nauczyciel ekspert**.

W myśl tych standardów nauczyciel:

- inspiruje i angażuje uczniów do kształcenia się i kreatywności,
- promuje i kształtuje u uczniów postawę obywatelską i odpowiedzialność w świecie mediów cyfrowych,
- stosuje i rozwija swoje metody kształcenia i oceniania z użyciem technologii,
- pracuje i uczy w środowisku technologii,
- angażuje się w profesjonalny rozwój.

Certyfikat e-nauczyciel jest potwierdzeniem, że nauczyciel celowo i efektywnie stosuje technologię informacyjną i komunikacyjną do unowocześnienia swojego warsztatu pracy edukacyjnej i zwiększenia osiągnięć uczniów, dba również o swój dalszy rozwój w tym zakresie.

Nauczyciel legitymujący się certyfikatem e-nauczyciel z pewnością ma wiedzę i umiejętności posługiwania się technologią w pracy dydaktycznej oraz związane z technologią kompetencje personalne i społeczne.² Więcej na temat certyfikacji “E-nauczyciel” można przeczytać na stronie: www.ecdl.pl

Na temat kompetencji kluczowych współczesnego nauczyciela napisano ostatnio wiele prac. Wydaje się jednak, że obok kompetencji w zakresie stosowania nowych technologii

² Zob. https://ecdl.pl/images/Certyfikaty_e-nauczyciel_opis.pdf

najważniejsze wydają się być te z obszarów poszukiwania, doskonalenia się i współpracy. Te trzy sprawiają, że zmieniający się świat i technologie nie będą dla nauczyciela czymś trudnym. Gdzie zatem szukać nowych możliwości? Jak rozwijać swoje umiejętności?

Jedną z form doskonalenia jest uczestnictwa w projektach systemowych mających na celu podniesienie kompetencji nauczycieli w zakresie innowacyjnych metod nauczania, w obszarach ICT realizowane w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, Działanie 9.4. Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty.

10

Zamiast podsumowania

Niedawno miałam okazję doświadczyć czegoś co można by nazwać „powrotem do przeszłości” (w dosłownym i przenośnym znaczeniu). Mianowicie uczestniczyłam w lekcji otwartej prowadzonej przez nauczyciela, który ponad dwadzieścia lat temu uczył mnie w szkole podstawowej (jeszcze wtedy ośmioklasowej). Niebywałe było móc znów być na lekcji tego nauczyciela. Lekcja przeprowadzona jak za dawnych lat, z pasją jaką towarzyszyła nauczycielowi wówczas, ale było na niej coś, czego jako uczeń nie mogłam doświadczyć wcześniej – nowe technologie. Włączenie w tok lekcji tego, czego wcześniej się nie dało, bo nie było – pokazu filmu z YouTube czy podsumowania lekcji z użyciem tablicy interaktywnej. Nie muszę tu chyba nikomu opisywać jak bardzo uzmysłowiło mi to potrzebę stosowania czy też wplatania w proces uczenia się TIK-u. Jak łatwo było uchwycić tę niesamowitą różnicę w przebiegu lekcji. I chyba mało kto ma okazję o tym w ten sposób się przekonać.

To także jest dowód na to, jak ważne w pracy nauczyciela jest uczestniczenie w wymianie doświadczeń poprzez współpracę w zespołach przedmiotowych czy właśnie lekcjach otwartych. Znacznie poszerzają zakres doskonalenia się także sieci współpracy. Warto rozważyć, jak zorganizowane zostaną działania w ramach sieci współpracy w przyszłości już po ukończeniu programu *Aktywnej edukacji*.

Spojrzenie wstecz

Co zadziało się w szkołach w czasie realizacji programu *Aktywna edukacja*?

Autorka: Małgorzata Ostrowska

Moduł szósty kończy twój udział w kursie i w programie *Aktywna edukacja*. Podczas minionych siedmiu miesięcy pełniłaś/pełniłeś rolę koordynatora szkolnego, która polegała na:

- dzieleniem się z kolegami i koleżankami wiedzą z kursu,
- organizowaniu w szkole działań związanych z osiągnięciem celów naszego programu,
- współpracy z nauczycielami i dyrekcją twojej szkoły w ramach programu *Aktywna edukacja*,
- wykonywaniu zadań w kursie i komunikacji z innymi uczestnikami za pośrednictwem platformy e-learningowej,
- udziale w spotkaniach sieci współpracy.

11

Spotkanie podsumowujące

Razem z pozostałymi koordynatorami zorganizuj spotkanie, podczas którego nastąpi podsumowanie zmian **jakie nastąpiły w twojej szkole w zakresie doskonalenia metod nauczania i we współpracy nauczycieli** podczas udziału szkoły w programie. Powinni wziąć w nim udział wszyscy koordynatorzy – szkolny i przedmiotowi – współpracujący z nimi nauczyciele oraz dyrektor szkoły.

Przygotuj się do tego wydarzenia – we współpracy z pozostałymi koordynatorami opracuj plan spotkania i poinformuj o nim wcześniej wszystkich uczestników.

W pierwszym module wśród materiałów dydaktycznych zamieściliśmy plik **KP_M1_material_05_samoocena** zawierający narzędzie pozwalające każdemu nauczycielowi określić poziom, na jakim rozpoczyna on wdrażanie technologii informacyjnej do nauczania. Twoje koleżanki i twoi koledzy mogą teraz ponownie skorzystać z tego

narzędzia, aby określić zmiany w wykorzystaniu TIK, jakie zaszły w ich praktyce nauczycielskiej podczas udziału w kursie.

Zebranie wyników tego badania pomoże wam w sformułowaniu wniosków dotyczących efektów wdrażania TIK do nauczania.

Proponujemy ci przykładowy program spotkania podsumowującego. Możesz wykorzystać go w całości, zmodyfikować na własne potrzeby lub zastosować całkiem inny, własny pomysł. Jeśli twój zespół jest mało liczny lub składa się z nieparzystej liczby osób, możesz zastąpić rozmowy w parach rozmowami w grupie.

12

1. Powitanie i przedstawienie celu spotkania.
2. Rozmowa w parach 2x1 min na temat: *Z jakimi umiejętnościami w zakresie wykorzystania TIK zaczynałam/zaczynałem udział w programie?* Runda wypowiedzi.
3. Rozmowa w innych parach 2x2 min na temat: *Czego nauczyłam się/nauczyłem się w zakresie wykorzystania TIK w nauczaniu podczas trwania kursu?* Runda wypowiedzi i spisanie osiągnięć nauczycieli na plakat.
4. Rozmowa w nowych parach 2x2 min na temat: *Jakie zmiany w zakresie metod nauczania (poza wykorzystaniem TIK) wprowadziłam/wprowadziłem do pracy z uczniami?* Runda wypowiedzi i spisanie ich hasłowo na plakat.
5. Rozmowa w nowych parach 2x1 min. *Co zmieniło się w mojej współpracy z innymi nauczycielami podczas udziału szkoły w programie?* Runda wypowiedzi i spisanie ich na plakat
6. Krótka rozmowa w całej grupie:
7. *Jakimi zasobami sprzętowymi w zakresie TIK dysponowała szkoła na początku programu?*
 - Co się zmieniło w tej sprawie? Jak na tę zmianę (jeśli nastąpiła) wpłynął udział szkoły w programie *Aktywna edukacja*? Spisanie wymienionych zmian na plakat.
 - Dyskusja w całej grupie: *Co zaliczamy do sukcesów szkoły w zakresie aktywnej edukacji uczniów i nauczycieli? Nad czym w zakresie wykorzystania TIK w nauczaniu chcemy pracować w przyszłym roku szkolnym?*
8. Podsumowanie spotkania (np. członkowie zespołu odpowiadają po kolei na pytanie: Co było dla mnie najważniejsze podczas tego spotkania?).

Produkty, jakie powinny powstać w czasie spotkania podsumowującego to:

1. Lista zmian, jakie nastąpiły podczas udziału szkoły w programie *Aktywna edukacja* w zakresie:
 - o metod pracy z uczniami,
 - o umiejętności nauczycieli w zakresie wykorzystania TIK,
 - o współpracy nauczycieli
 - o zasobów sprzętowych TIK w szkole.
2. Wnioski z oceny realizacji *Planu działania zespołu TIK* podczas trwania programu.
3. Lista celów na przyszły rok szkolny dotycząca wykorzystania TIK w nauczaniu.

13

Zadania w module VI

We współpracy z pozostałymi koordynatorami przeprowadź spotkanie podsumowujące ze szkolnym zespołem TIK tworzonym przez koordynatorów przedmiotowych oraz ewentualnie innych nauczycieli, jeśli jacyś współpracowali z nimi w trakcie programu. Osobą organizującą spotkanie, a zarazem Twoim sojusznikiem, jest dyrektor szkoły. Treść podsumowania udziału szkoły w programie dołącz do swojego sprawozdania na platformie kursu.

Jeśli z jakichś uzasadnionych powodów nie uda się zorganizować spotkania zespołu z twojej szkoły, przemyśl pytania zawarte w scenariuszu i sporządź swoje „osobiste” podsumowanie, odnosząc się zarówno do pracy własnej, jak i swoich obserwacji pracy innych nauczycieli.

Moduł VI trwa 12 maja 2014 do 1 czerwca 2014 r.

Sprawozdanie należy opublikować do 1 czerwca 2014 r.

Powodzenia!

Pewne prawa zastrzeżone

O ile nie zaznaczono inaczej, materiały prezentowane w kursach *Aktywnej edukacji* możesz kopiować, zmieniać oraz nieodpłatnie rozpowszechniać i prezentować w całości lub fragmentach pod warunkiem podania źródła, oznaczenia autora oraz instytucji sprawczej (Centrum Edukacji Obywatelskiej), a także zaznaczenia, że materiał powstał przy wsparciu finansowym Unii Europejskiej w ramach projektu „Wdrożenie podstawy programowej kształcenia ogólnego w przedszkolach i szkołach”.

Formularz sprawozdania – moduł VI

1. Podaj **konkretne** zmiany, jakie nastąpiły podczas udziału szkoły w programie *Aktywna edukacja* w zakresie:
 - a) metod pracy z uczniami,
 - b) umiejętności nauczycieli w zakresie wykorzystania TIK,
 - c) współpracy nauczycieli,
 - d) zasobów sprzętowych TIK w szkole.
2. Przedstaw wnioski z oceny realizacji *Planu działania zespołu TIK* podczas trwania programu.
3. Jakie cele dotyczące wykorzystania TIK w nauczaniu wyznaczyła szkoła na przyszły rok?
4. Co uważasz za **osobiste** sukcesy odniesione podczas udziału w programie?

Kryteria sukcesu/ nacobezu do sprawozdania z modułu VI

- Ad. 1. Wypowiedź jest pełna. Koordynator posłużył się konkretnymi i odniósł się do każdego z obszarów wymienionych w podpunktach a–d.
- Ad. 2. Wnioski dotyczą tylko realizacji szkolnego *Planu działania zespołu TIK*.
- Ad.3. Cele określone przez szkołę wykazują łączność z wnioskami z oceny realizacji szkolnego *Planu działania zespołu TIK*, związane są z umiejętnościami w zakresie TIK, doświadczeniami wykorzystania TIK w pracy z uczniami lub współpracy nauczycieli.
- Ad.4. Uczestnik kursu wypowiada się we własnym imieniu, używając komunikatu „ja”. Wypowiedź odnosi się do jego osobistej działalności, np.: zmian w stosowanych metodach nauczania, wykorzystania TIK w pracy z uczniami, wiedzy i umiejętności posługiwania się narzędziami TIK zawodowo lub prywatnie, współpracy z innym nauczycielem/zespołem nauczycieli/uczestnikami kursu/mentorem w kursie, efektów korzystania z TIK itp.